

HÌNH THỨC TỔ CHỨC CHO Ô

YỄ Y (*)
Ê I O (**)

Ó Ắ : Bài viết trình bày kết quả khảo sát ý kiến của cán bộ quản lý, giáo viên và học sinh về hình thức tổ chức giáo d c k n ng s ng cho học sinh t i các tr ng trung học phổ th ng c ng l p qu n Bình h nh, hành ph Hồ Chí Minh, từ đó đề xuất một s kiến nghị giúp nâng cao chất l ợng giáo d c k n ng s ng.

Từ khóa: hình thức tổ chức, học sinh trung học phổ th ng, giáo d c k n ng s ng.

ABSTRACT: The article proposes some organization forms for educating the life skills of pupils at some high schools in Binh Thanh district, Ho Chi Minh City that based on the survey of the manager, teacher and students, to give some petitions to doing these activities.

Key words: life skills, high school, educational activities of life skills.

1. Đ Ạ V Ắ ĐỀ

Giáo dục kỹ năng sống là một nhiệm vụ dạy học thường xuyên, lâu dài đợc đề cập trong các văn bản của Nhà nớc, của ngành giáo dục và đợc triển khai thực hiện ở các trường phổ thông. Quản l hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh ở trường phổ thông c vai tr định hợng và tạo nền tảng để hình thành hệ thống kỹ năng cho thế hệ trẻ. Do đ , việc đánh giá thực trạng của hình thức tổ chức hoạt động này và đợa ra những kiến nghị cần thiết g p phần thúc đẩy hiệu quả hoạt động, tạo đợc niềm tin cho học sinh và cha m học sinh.

“Giáo dục kỹ năng sống là quá trình giáo dục cho học sinh c cách sống tích cực trong xã hội hiện đại, là xây dựng những hành vi lành mạnh và thay đổi những hành vi, thói quen tiêu cực trên cơ sở giúp người học có cả kiến thức, giá trị, thái độ và kỹ

năng thích hợp” (Nguyễn Thanh Bình,

Nguyễn Thị Mỹ Lộc và Đinh Thị Kim Thoa, 2010).

Hiện nay, giáo dục kỹ năng sống chợa đợc xem là một môn học chính kh a trong nhà trường nhợng đã đợc triển khai thực hiện thông qua các hình thức lồng gh p vào nội dung của bài học, thông qua hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp và qua việc triển khai các hoạt động ngoại kh a nhợ: sinh hoạt chủ nhiệm, sinh hoạt Đoàn Đội, tham quan dã ngoại, báo cáo chuyên đề,...

Bài viết dựa trên kết quả khảo sát kiến của cán bộ quản l , giáo viên và

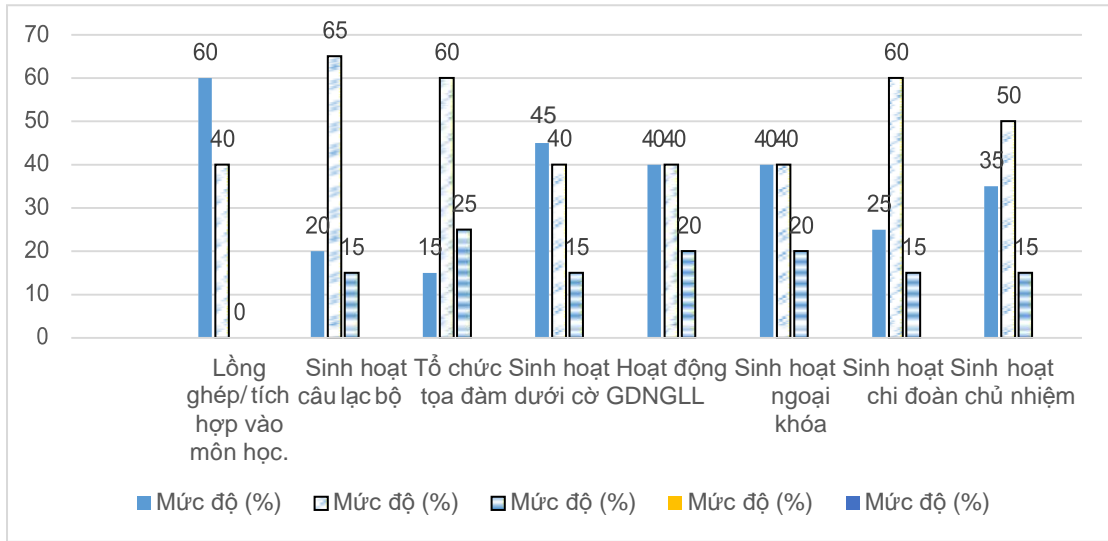
học sinh tại trường trung học phổ thông công lập: Thanh Đa, Gia Định, Trần Văn Giàu, Phan Đăng Loqu, V Thị Sáu và Hoàng Hoa Thám ở quận Bình Thạnh, Thành phố Hồ Chí Minh.

(*)Thạc sĩ. Trường Trung học phổ thông Hoàng Hoa Thám, quận Bình Thạnh, Thành phố Hồ Chí Minh.

(**)Thạc sĩ. Viện Nghiên cứu Giáo dục – Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh.

Ứ
Ồ
Ứ

2.1. Mức độ chỉ đạo các hình thức tổ chức
c k c h c h

Hình 1. Biểu đồ về mức độ chỉ đạo thực hiện các hình thức giáo dục kỹ năng sống

Kết quả ở biểu đồ cho thấy cả tám hình thức tổ chức giáo dục kỹ năng sống cho học sinh được chỉ đạo thực hiện ở mức rất thường xuyên và thường xuyên. Trong đó 10 cán bộ quản lý nhà trường rất thường xuyên chỉ đạo hình thức lồng ghép, tích hợp giáo dục kỹ năng sống vào một số tiết học của bộ môn.

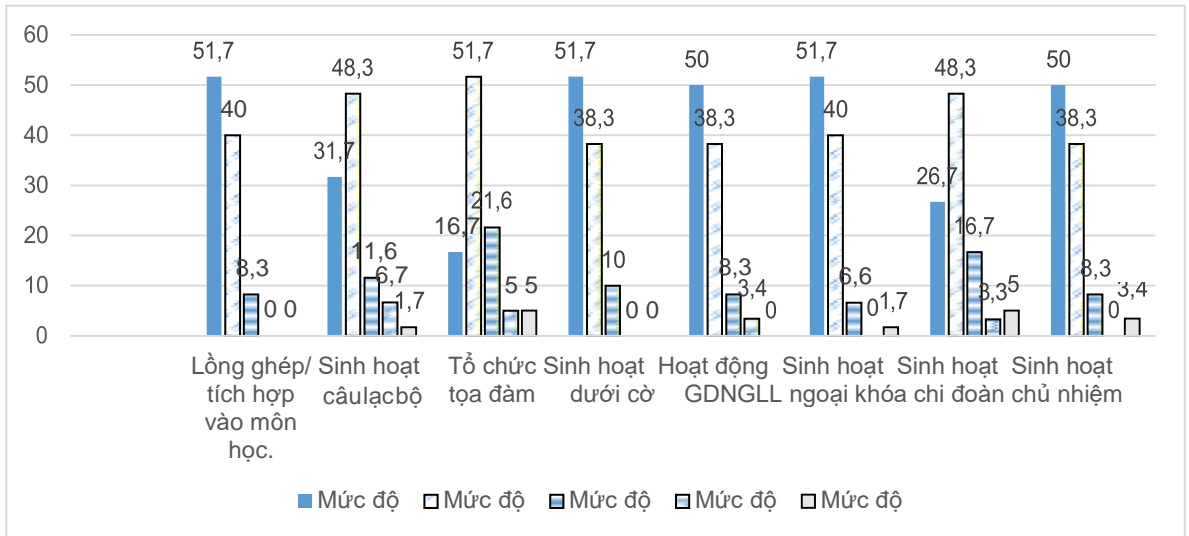
Ếp vị trí cao thứ hai là hình thức tổ chức thông qua “sinh hoạt dưới cờ”, “sinh hoạt câu lạc bộ”, “sinh hoạt chủ nhiệm” và “sinh hoạt chi đoàn” theo chủ điểm với tỷ lệ 85%. Tuy nhiên, một số cán bộ quản lý với tỷ lệ 5% nhân viên khi chỉ đạo hình thức này. Đây cũng là kết quả đáng lưu tâm. Để làm rõ điều này, chúng tôi tiến hành phỏng vấn cán bộ quản lý. Kết quả cho biết họ băn khoăn về việc đưa giáo dục kỹ năng sống tổ chức trong giờ sinh hoạt dưới cờ vì lý do kh... đánh giá được tính hiệu quả khi thực hiện học sinh quá đông, giáo viên n... nhiều hơn thực hành, học sinh thụ động lắng nghe,....

Hình thức “hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp” và “sinh hoạt ngoại khóa” cũng được cán bộ quản lý thường xuyên chỉ đạo tỷ lệ 80%) nhưng cũng có cán bộ quản lý nhân viên. Khi được phỏng vấn, một số cán bộ quản lý cho biết hai hình thức này mang lại hiệu quả khá cao nhưng mức độ tổ chức thường xuyên, định kỳ trong năm học lại ít.

Song song với khảo sát thực trạng, chúng tôi cũng nghiên cứu các kế hoạch tổ chức giáo dục kỹ năng sống, các báo cáo sơ kết, tổng kết của cán bộ quản lý. Kết quả thể hiện rằng họ thường xuyên chỉ đạo thực hiện việc lồng ghép, tích hợp vào môn Ngữ văn, Công nghệ, Sinh vật và Địa lý nhưng việc tổ chức cũng mang tính hình thức, phong trào, chưa đồng bộ cũng như chưa đi vào chiều sâu hình thành kỹ năng sống cho học sinh (Nguyễn Huy Cường, 2016).

3.2. Mức độ thực hiện các hình thức tích hợp
h Th h Th h h h M h

Giáo viên là những người trực tiếp tổ chức giáo dục kỹ năng sống cho học sinh theo các hình thức. Kết quả khảo sát kiến của giáo viên được thể hiện trong hình 2.

Hình 2. Biểu đồ về mức độ thực hiện các hình thức giáo d c k n g s ng

Nhìn chung, giáo viên rất thường xuyên và thường xuyên thực hiện ba hình thức: “lồng gh p tích hợp vào môn học”, “sinh hoạt dưới cờ” và “sinh hoạt ngoại kh a” với tỷ lệ cao nhất (91,7%). Hai hình thức tổ chức giáo dục kỹ năng sống thông qua việc lồng gh p vào giờ “sinh hoạt chủ nhiệm” và “hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp” cũng đợc nhiều giáo viên thực hiện rất thường xuyên và thường xuyên (88,3%). Giáo viên đánh giá các hoạt động này ph hợp với đ c điểm lứa tuổi, tình hình tổ chức tại lớp học. Kết quả này khá lạc quan nhợng đ t ra vấn đề đ i hỏi giáo viên chủ nhiệm phải chủ động, năng động, sáng tạo và am hiểu về kỹ năng sống cũng nhợ c kinh nghiệm sống thì mới giúp cho việc lồng gh p trở nên hiệu quả. Quan sát và phỏng vấn thực tế của các trường trung học phổ thông cho thấy đội ngũ giáo viên làm công tác chủ nhiệm chưa đồng bộ về năng lực và kinh nghiệm sống, phợng pháp tiến hành c n rời rạc, cứng nhắc, triển khai c n mang tính “đ t đ đ”.

Ngoài ra, các hình thức tổ chức “sinh hoạt câu lạc bộ”, “sinh hoạt chi đoàn” và “tổ chức tọa đàm” cũng đạt mức khá cao t 7 đến cận 80%. Tuy nhiên, sinh hoạt chi đoàn ,7 và tổ chức tọa đàm (21,6%) là hai hình thức mà giáo viên có tỷ lệ phân vân cao nhất vì hai hình thức này thường đợc tổ chức bởi bí thợ đ i đoàn ho c mời chuyên gia giáo viên c kinh nghiệm tổ chức và rất ít diễn ra trong năm học.

Số liệu khảo sát ở biểu đồ cũng cho thấy một số ít giáo viên (đợi) ít và không thực hiện các hình thức giáo dục kỹ năng sống cho học sinh.

Để làm sáng tỏ thêm kết quả điều tra b ng bảng hỏi, chúng tôi cũng thực hiện quan sát các hình thức tổ chức giáo dục kỹ năng sống trong nhà trường. Kết quả quan sát cho thấy một số giáo viên dạy môn giáo dục công dân, dạy hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp c lồng gh p, tích hợp giáo dục kỹ năng sống vào một số tiết trong bài giảng. Một số giáo viên làm công tác chủ nhiệm c lồng gh p giáo dục kỹ năng sống vào giờ sinh hoạt của lớp. Những buổi sinh

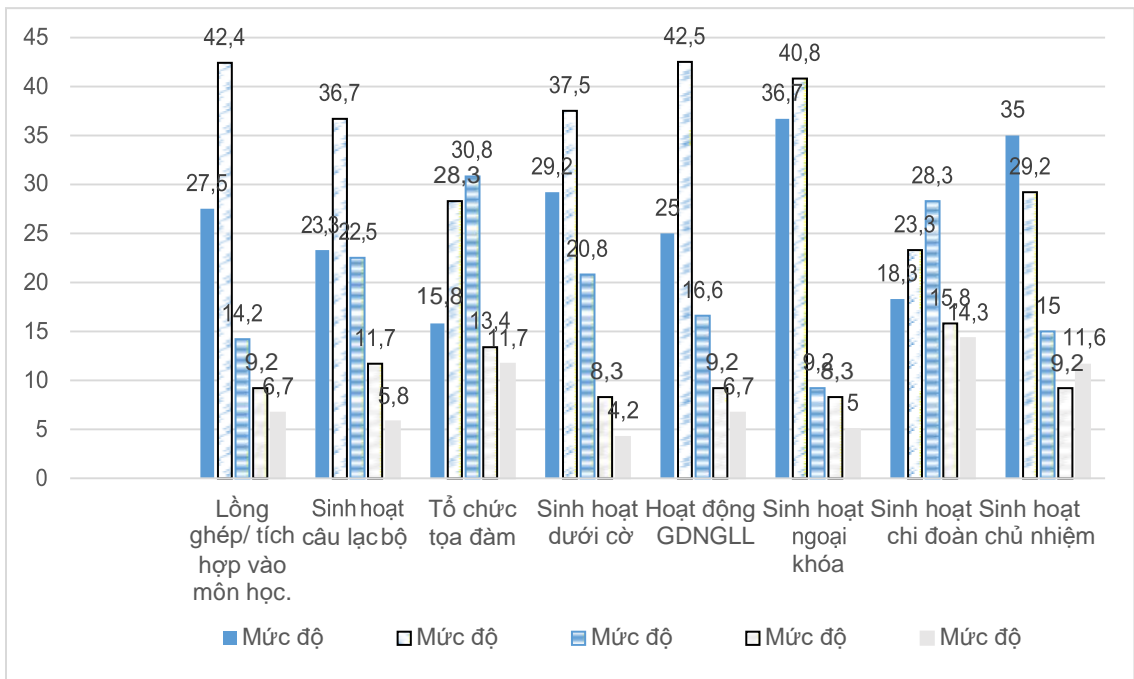
hoạt dưới cờ, sinh hoạt ngoại khóa đều có lồng ghép giáo dục kỹ năng sống cho học sinh. Những hình thức tổ chức giáo dục kỹ năng sống thông qua sinh hoạt chi đoàn, sinh hoạt câu lạc bộ và tổ chức tọa đàm cũng được thực hiện nhưng không thường xuyên. Nhìn chung, việc thực hiện giáo dục kỹ năng sống cho học sinh chọn các quy trình, còn rời rạc và phụ thuộc rất nhiều vào thời khóa biểu chính khóa.

Đồng thời, khi xem xét các tài liệu và sản phẩm hoạt động giáo án, kế hoạch tổ chức giáo dục kỹ năng sống, các báo cáo sơ kết, tổng kết, chúng tôi nhận thấy một số giáo viên dạy môn Giáo dục công dân và giáo viên phụ trách dạy hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp có tích hợp, lồng ghép giáo dục kỹ năng sống.

Hình thức tổ chức lồng ghép vào giờ sinh hoạt chủ nhiệm, sinh hoạt dưới cờ, sinh hoạt ngoại khóa và sinh hoạt câu lạc bộ được thể hiện qua các kế hoạch, các báo cáo sơ kết, tổng kết của năm học. Còn những hình thức tổ chức lồng ghép vào sinh hoạt chi đoàn và tổ chức tọa đàm không thấy thể hiện.

3.3. Mức độ theo học sinh những hình thức hoạt động giáo dục kỹ năng sống

Học sinh trung học phổ thông ở những trường trên có thường xuyên được học giáo dục kỹ năng sống qua nhiều hình thức tổ chức không? Để trả lời cho câu hỏi này, chúng tôi thực hiện khảo sát mức độ theo học của học sinh đối với các hoạt động này. Kết quả như trong hình 3.

Hình 3. Biểu đồ về mức độ theo học sinh những hình thức hoạt động GDKNS của học sinh

Kết quả cho thấy hình thức tổ chức giáo dục kỹ năng sống thông qua việc lồng ghép vào “sinh hoạt ngoại khóa” được các em học sinh rất thường xuyên và thường xuyên tham gia nhiều nhất với tỷ lệ 77,5. Con số này chứng tỏ “hoạt động ngoại khóa” là một trong những sân chơi lành mạnh mà nhà trường cần chú trọng

để học sinh được thể hiện và trải nghiệm với phong cách “học đi đôi với hành”, “lý thuyết gắn liền với thực tiễn”.

Thứ hai là hình thức “lồng ghép tích hợp vào môn học” được học sinh rất thường xuyên tham gia (69,9%). Ngoài ra, học sinh rất thường xuyên và thường xuyên tham gia

hình thức tổ chức giáo dục kỹ năng sống được lồng ghép vào “hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp” (67,5%). Những hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp trở nên sinh động với nhiều tình huống diễn ra trong học đường làm cho học sinh hứng thú và luôn muốn tham gia thường xuyên. Nhưng một số học sinh khác phân vân cho là những buổi sinh hoạt này chưa định hướng được nội dung giáo dục kỹ năng sống (tỷ lệ 18%). Mặt khác, “sinh hoạt chi đoàn” và “tổ chức tọa đàm” là hai hình thức học sinh không và ít tham gia (tỷ lệ 3,1% và 25,1%). Qua đó, câu hỏi đặt ra cho các nhà quản lý và giáo viên là cần nên lồng ghép giáo dục kỹ năng sống vào hoạt động Đoàn Thanh niên và tổ chức tọa đàm như hiện nay.

Khi tiến hành phỏng vấn, học sinh cho biết thường xuyên học giáo dục kỹ năng sống thông qua việc lồng ghép, tích hợp vào môn học Giáo dục công dân, Ngữ văn, Sinh vật, Công nghệ. Nhưng qua quan sát các hình thức tổ chức giáo dục kỹ năng sống trong nhà trường, chúng tôi chỉ thấy học sinh thường xuyên tham gia vào các giờ học môn Giáo dục công dân, hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp, sinh hoạt ngoại khóa. Những buổi sinh hoạt khác được thực hiện rất ít.

Trong khi nghiên cứu các tài liệu và sản phẩm hoạt động, học sinh không có bất kỳ một tài liệu nào về giáo dục kỹ năng sống tập ghi và sách học. Điều này cho thấy học sinh được học giáo dục kỹ năng sống chủ yếu là nghe giảng và thực hành rất ít và chương trình được thể hiện qua tài liệu chưa được đến với người học. Vì thế, học sinh thiếu chủ động trong việc theo học giáo dục kỹ năng sống ở nhà trường.

4.ẾT VẾ I

Cán bộ quản lý nhà trường thường xuyên chỉ đạo thực hiện nhiều hình thức giáo dục kỹ năng sống cho học sinh nhưng còn rải đều,

chưa đi vào trọng tâm. Có sự khác biệt về việc chỉ đạo, thực hiện và học tập của ba khách thể đối với các hình thức giáo dục kỹ năng sống. Sự chênh lệch kiến này cho thấy cần có công tác kiểm tra, đánh giá hiệu quả từng hình thức tổ chức hoạt động tại các trường trung học phổ thông.

Lồng ghép tích hợp hoạt động giáo dục kỹ năng sống vào môn học là hình thức được tán thành và thực hiện nhiều nhất. Điều này vì là kết quả đáng khích lệ vì là áp lực khi xem xét nội dung, quy trình, năng lực giáo viên để thực hiện phù hợp đối tượng học sinh. “Sinh hoạt ngoại khóa” là hình thức giáo dục kỹ năng sống thường xuyên và được giáo viên cũng như học sinh yêu thích. Hình thức giáo dục kỹ năng sống thông qua “sinh hoạt đối cơ” thường xuyên được chỉ đạo, thực hiện nhưng học sinh lại không “mến mà”. Hình thức “sinh hoạt chi đoàn”, “tọa đàm” để giáo dục kỹ năng sống được các đối tượng khảo sát phân vân về tính hiệu quả với một tỷ lệ khá cao khoảng gần 50%.

Nhà trường cần thành lập ban chỉ đạo hoạt động giáo dục kỹ năng sống, xây dựng quy chế phối hợp các lực lượng trong và ngoài nhà trường nhằm giúp công tác này được đồng bộ hiệu quả. Cần dự kiến kế hoạch cụ thể cho các hình thức tổ chức giáo dục kỹ năng sống cho học sinh gắn liền với mục tiêu và nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức thực hiện. Bố trí nhân sự tham gia giảng dạy giáo dục kỹ năng sống phải có năng lực chuyên môn, kinh nghiệm sống. Tạo điều kiện để giáo viên được bồi dưỡng, nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ. Tổ chức nhiều hình thức giáo dục kỹ năng sống phù hợp với tình hình thực tế của nhà trường và đồng thời thường xuyên tiến hành kiểm tra, đánh giá hiệu quả công tác giáo dục kỹ năng sống trong nhà trường.

T Ệ A Ắ

1. Nguyễn Thanh Bình (2010), *Giáo trình chuyên đề: Giáo d c k n ng s ng*, Trường Đại học Sư phạm.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo , Thông t ị số TT-BGDĐT ngày 8 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về việc *uy định quản lý ho t động giáo d c k n ng s ng và ho t động giáo d c ngoài gi chính khóa*
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo , Kế hoạch số 53 KH-BGDĐT ngày 3 7 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về *p huấn triển khai giáo d c k n ng s ng trong một s m n học và ho t động giáo d c tiểu học, trung học c s , trung học phổ th ng trên toàn qu c*
4. Nguyễn Huy Cường (2016), “ *uản lý ho t động giáo d c k n ng s ng t i các tr ng trung học phổ th ng c ng l p qu n Bình h nh, hành ph Hồ Chí Minh*, Luận văn Thạc sĩ, Trường Đại học Khoa học xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh.
5. Nguyễn Thị Mỹ Lộc và Đinh Thị Kim Thoa , *Giáo d c giá trị và k n ng s ng cho học sinh phổ thông*, Trường Đại học Giáo dục, Hà Nội.
6. Trần Bảo Quân , *Giáo d c k n ng s ng cho học sinh t i các tr ng trung học phổ th ng thuộc qu n Bình Th nh, Thành ph Hồ Chí Minh*, Luận văn Thạc sĩ, Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Thành phố Hồ Chí Minh.

Ngày nhận bài: 21/8/2017. Ngày biên tập xong: 09/9/2017. Duyệt đăng: 7